

2020-08-30

Sankta Eugenia katolska församling

Dk Stefan Nordström

Predikan - 22 söndagen under året – årgång A Matt 16:21-27

”Den där Jesus...han var den ende som någonsin uppväckte de döda. Han skulle inte gjort’et. Han har satt allt ut balans” Så låter den katolske, amerikanske författarinnan Flannery O’Connor en av sina karaktärer säga i en novell. ”Han har satt allt ur balans”. Låt oss hålla det i minnet när vi närmar oss dagens evangelietext.

Dagens evangelieläsning är en fortsättning på förra söndagens läsning. Petrus har hamnat i centrum för Jesu uppmärksamhet och blivit kallad salig för att Gud uppenbarat för honom Jesu verkliga identitet: *Du är Messias den levande Gudens Son*. Petrus har till och med fått ett nytt namn av Jesus – han kallas på grund av det han sagt *för klippan* och blivit lovad nycklarna till himmelriket. Där lämnade vi Jesus och hans lärjungar förra söndagen. Vi kan ju föreställa oss hur omtumlande på olika sätt detta måste ha varit för Petrus. Han kände sig säkert stolt, upprymd kanske även lite mallig, om inte annat så stärktes hans självförtroende och han kände sig säkert än mer förbunden och nära Jesus – läraren, rabbin som han nu följde och levde med.

Men allt tar nu genast en dramatisk vändning. Dagens läsning börjar ju mer eller mindre med en varning till lärjungarna att konsekvenserna av Jesu budskap, Jesu agerande, ja hela hans person kommer leda till en konfrontation i Jerusalem, dit han måste bege sig – att han kommer lida mycket där och bli dödad – och just där tror jag lärjungarna slutade och lyssna (de hörde nog inte det sista med att han skulle bli uppväckt på den tredje dagen – vilket i sig nog vara ganska obegripligt ändå). Vad sa han? Måste bege sig till Jerusalem , mycket lidande....dödad. Detta var inte heller helt taget ur luften. Det fanns en hotbild mot Jesus som långsamt växt sig starkare. Människor vill åt honom, den religiösa eliten i landet känner sig träffade och utmanade och det smids planer och Jesus är inte säker – framför allt inte i Jerusalem. Det är verkligen att utsätta sig för stor risk att bege sig till Jerusalem.

Petrus – kanske fortfarande i ett rus av att fått höra att Jesus verkligen är den efterlängttade Messias - kan inte begripa vad det är han säger. Lida, dödad? Petrus får inte ihop det. Han är ju den messias som ska kasta ut den romerska ockupationsmakten från Jerusalem så att Israel kan bli ett självständigt kungarike igen som på kung Davids tid. Att Jesus både är den efterlängttade Messias och att han samtidigt ska bli övermannad och dödad av sina fiender går inte ihop – det kan inte vara sant. Det går inte ihop. Alltså – Petrus skrider till handling. Det är något som inte stämmer. Petrus tar honom avsides – dvs nu när han blivit lovad himmelrikets nycklar och till och med fått namnet Perus/klippan så är det klart att måste kunna säga sin mening, tala honom till rätta, ja förebrå honom för det han säger. *Må Gud bevara dig – det skall aldrig hända dig!* Som svar får Petrus något av de hårdaste orden sagda i evangelierna: *”Håll dig på din plats, Satan. Du vill få mig på fall, för dina tankar är inte Guds utan människors.”* Klippan Petrus kallas för Satan, splittraren, söndraren. Klippan kallas nu för Petrus snubbelstenen – *försöker du få mig på fall, att jag ska snubbla på min väg?*

Petrus försöker, och det är inte så konstigt att förstå, övertyga Jesus om att han inte behöver lida och utsätta sig för dödsfara – verkligen inte. Hela Messias uppdrag går ju då om intet!

Samtidigt är Jesu enda önskan och vilja att göra Faderns vilja. Jesus hade behövt sätta sitt eget livs bevarande sin självbevarelsedrift – framför att vara trogen sin person, sitt budskap och följderna av det, dess konsekvenser – ja, ytterst troheten till Fadern. Då skulle han undvikit konfrontationen i Jerusalem och undslippa det lidande som han anade väntade honom, ja, inte bara anade – han förstod att det med all säkerhet väntade honom – han visste inte hur – men att det skulle komma. Men självbevarelsedriften är stark och ingen psykiskt stabil, hälsosam person vill lida och det gäller även Jesus. Med tanke på Jesu hårda ord till Petrus så måste detta att undvika lidandet och konfrontationen i Jerusalem en möjlighet svår att motstå – en verkligt svår frestelse för honom – inte bara nu i detta ögonblick från evangelierna utan kanske under flera veckor när motståndet på olika sätt hårdnat. Här står plötsligt hela uppdraget och väger, Jesu identitet – Jesus som Messias och vilken slags Messias. Petrus ord – och att det kommer från den person han kanske känner mest förtroende för – gör säkert frestelsen ännu svårare. Det är Jesu inre kamp och brottnings som starkast kommer till uttryck i de hårda orden till Petrus.

För Petrus måste detta vara mycket förvirrande – i relation till hans föreställningar, religiösa övertygelser när det gäller hur Messias ska vara och agera. Men också på ett allmänmänskligt plan – att gå till Jerusalem – rakt in i faran – att av fri vilja möta ett lidande, när det kan undvikas. Vem gör så? Ja vem gör så? Och vad gör vi? När vi ber om att få gå i hans spår som lärjungar som hans efterföljare. När vi ber om Guds nåd i våra liv, vet vi vad vi ber om då?

”Om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv och ta sitt kors och följa mig”

Detta är nog bland det svåraste i våra liv – i vårt liv i Kristi efterföljelse. Ta vårt eget kors på oss – allt det som sker med oss i vårt eget liv som vi inte bestämmer över. Att förhålla sig till oundvikligt lidande i våra liv – sådant vi inte råar över – de omständigheter som på olika sätt tillfogar oss psykiskt och fysiskt lidande. Detta är en sak om livet inte har någon mening. Vi kan bara vifta bort det, rycka på axlarna och skaka på huvudet åt det.

Men om vi vill tro, vara Kristi efterföljare – ha blicken på verkligheten, våg se den som den är och samtidigt se allt i vårt liv med trons ögon? Om vi säger att livet har en djupare mening att det finns ett uppståndelsens ljus ett kors med en korsfäst, lidande och sedan uppstånden Messias i världens mitt, då blir det på sätt och vis kanske än mer krävande. Hur får vi ihop det i vårt eget liv, vår egen tro, min egen trohet till Fadern och vårt eget lidande?

Den katolske amerikanska författarinnan Flannery O'Connor som levde mellan 1925–1964 blev endast 39 år och levde med Lupus/SLE under sina sista 12/14 år. Hon visste på ett påtagligt sätt att hennes tid var utmätt och som genom sin egen sjukdom utan egen förskyllan fick i sin egen kropp och person möta och leva med lidande ; hur förhöll hon sig till sitt lidande och som en Kristi efterföljare till sitt lidande. Hon sade så här:

”Den mänskliga naturen gör stort motstånd mot nåden eftersom nåd förändrar oss och förändringen är smärtsam. Jag tror inte det finns något lidande större än det som kommer av tvivel hos dem som vill tro. Jag vet vilken plåga detta är, men jag kan bara se det i mig som den process genom vilken tron fördjupas. En tro som bara accepterar - är ett barns tro och fungerar för barn, men så småningom måste du växa religiöst som på alla andra sätt, något som en del aldrig gör. Vad folk inte inser är hur mycket religion kostar. De tänker att tro är en stor elektrisk filt, när det naturligtvis är korset. Det är mycket svårare att tro än att inte tro. Om du känner att du inte kan tro, så kan du åtminstone göra detta: ha ett öppet sinne. Håll den öppna mot tron, fortsätt att vilja ha den, fortsätt be om den och lämna resten till Gud. ”

(Originaltexten: All human nature vigorously resists grace because grace changes us and the change is painful. I think there is no suffering greater than what is caused by the doubts of those who want to believe. I know what torment this is, but I can only see it, in myself anyway, as the process by which faith is deepened. A faith that just accepts is a child's faith and all right for children, but eventually you have to grow religiously as every other way, though some never do. What people don't realize is how much religion costs. They think faith is a big electric blanket, when of course it is the cross. It is much harder to believe than not to believe. If you feel you can't believe, you must at least do this: keep an open mind. Keep it open toward faith, keep wanting it, keep asking for it, and leave the rest to God)

Att leva innebär förändring och när vi ber om Guds nåd för vårt liv – ja så ber vi om förändring. Saker och ting hamnar ur balans. Och förändring innebär oftast lidande och smärta på något sätt till en början. Vi vill gärna med Petrus vara kvar i våra egna föreställningar om hur vårt religiösa liv ska se ut och vad det ska innehålla. Och om vi själva får bestämma så blir kanske vår tro bara en stor elektrisk filt vi kan värma oss under.

Men som karaktären i Flannery O'Connor novell sade: *”Den där Jesus...han var den ende som någonsin uppväckte de döda. Han skulle inte gjort'et. Han har satt allt ut balans”*. Ja, han har satt allt ur balans – och det förändrar allt.

Amen.